

25^η ΜΑΡΤΙΟΥ - ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ 1821- ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ

Εκφωνήθηκε στον Ιερό Ναό Αγίου Ελευθερίου Ατσιποπούλου την 25^η Μαρτίου 2022

Λέρα Γεωργία, φιλόλογος, ΓΕΛ ΑΤΣΙΠΟΠΟΥΛΟΥ.

Σεβαστοί Πατέρες, Κυρία Αντιπεριφερειάρχη, Κύριε Αντιδήμαρχε, Κύριε Πρόεδρε της Τοπικής Κοινότητας, Αγαπητοί Μαθητές/τριες, Αγαπητοί παρευρισκόμενοι, Κυρίες και Κύριοι,

Η 25η Μαρτίου είναι μέρα που έχει διπλή σημασία για τους Έλληνες. Είναι θρησκευτική και εθνική γιορτή.

Είναι θρησκευτική, γιατί γιορτάζουμε τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου και εθνική, γιατί η ημέρα αυτή σηματοδοτεί την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης ενάντια στην οθωμανική κυριαρχία το 1821.

«Διό και ήμεϊς σύν αὐτῷ τῇ Θεοτόκῳ βοήσωμεν• Χαίρε Κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετά σοῦ».

Με ιδιαίτερη χαρά και υπερηφάνεια γιορτάζουμε σήμερα την επέτειο της 25ης Μαρτίου. Άλλη μια φορά η Πατρίδα μας, πανηγυρίζει για δύο «Χαίρε». Το «Χαίρε Κεχαριτωμένη Μαρία» και το «Χαίρε ω Χαίρε Λευτεριά». Τιμούμε τη μέρα κατά την οποία ο Αρχάγγελος Γαβριήλ ανακοίνωσε στην Παναγία μας το χαρμόσυνο μήνυμα ότι θα φέρει στον κόσμο τον Χριστό, γεγονός που καθιερώνει την εορτή του Ευαγγελισμού, ως απαρχή της Θείας Οικονομίας για τη σωτηρία των ανθρώπων.

Πέρα όμως από την αναγγελία του ερχομού του Κυρίου μας στη Γη, η 25η Μαρτίου για μας τους Έλληνες έχει μια ακόμη εξίσου ιερή συμβολική σημασία. Συμβολίζει την πιο σημαντική και οργανωμένη προσπάθεια που έκανε το Ελληνικό Έθνος για να μπορέσει να αποτινάξει από τις πλάτες του τον τουρκικό ζυγό και να καταφέρει και πάλι να ζήσει ελεύθερο και περήφανο!

Το σύνθημα της επανάστασης, «Ελευθερία ή θάνατος», έγινε το εθνικό σύνθημα της Ελλάδας και από το 1838 η 25η Μαρτίου, επέτειος εορτασμού της έναρξης της επανάστασης, καθιερώθηκε ως ημέρα εθνικής εορτής και αργίας.

Στις 25 Μαρτίου 1821, ξεκίνησε η Ελληνική Επανάσταση ενάντια στην τουρκική σκλαβιά που κρατούσε την Ελλάδα δέσμια για πάνω από 400 χρόνια. Ήταν η εποχή εκείνη που ωρίμασαν οι συνθήκες και οι καταστάσεις για το ξεσήκωμα του ελληνισμού.

«Σβήνουν δυο νύχτες και δυο αυγές προβάλλουν στον αγέρα.

Δυο λευτεριές που σμίγουνε μέσα στην ίδια μέρα.

Δυο λευτεριές ματόβρεχτες, παιδιά μεγάλου κόπου,

η λευτεριά του Έλληνα κι η λευτεριά του ανθρώπου» (Κ.Παλαμάς)

25η Μαρτίου: Ο λαός μας επέλεξε να ενώσει την επέτειο της εθνικής του παλιγγενεσίας με την γιορτή του Ευαγγελισμού της Υπεραγίας Θεοτόκου. Κοινός παρονομαστής των δύο γεγονότων; Η ανυπολόγιστη αξία της ελευθερίας. «Σήμερον της σωτηρίας ημών το κεφάλαιον». Κλείνει το κεφάλαιο της φθοράς, της σκλαβιάς στην αμαρτία και ανοίγει το κεφάλαιο της λύτρωσης και της ελευθερίας. Στον ευαγγελισμό η ελευθερία σαρκώνεται στη συγκατάθεση της Παναγίας στο χαρμόσυνο μήνυμα του Αρχαγγέλου. Στο 1821 στην απόφαση των Ελλήνων να αποτινάξουν την τυραννία της μακρόχρονης σκλαβιάς.

Η Ελληνική Επανάσταση του 1821 δεν ήταν στη σύλληψη και

στην εφαρμογή της ένα αυθόρμητο και ξαφνικό ξέσπασμα των σκλάβων Ελλήνων. Ο βαθύς εθνικός πόθος για Ελευθερία φώλιαζε αναμφίβολα για αιώνες στο συλλογικό υποσυνείδητο των σκλαβωμένων Ελλήνων:

«Εκεί μέσα εκατοικούσες

πικραμένη, εντροπαλή,

κι ένα στόμα ακαρτερούσες,

έλα πάλι, να σου πει».

25η Μαρτίου 1821: ένα έθνος κοιτάζει τον κατακτητή του με περιφρόνηση και τον τάφο του με αδιαφορία. Ένα ολόκληρο έθνος επιλέγει μία ώρα ελεύθερης ζωής και όχι πολλά χρόνια σκλαβιάς και φυλακής.

Οι επαναστάσεις και οι πόλεμοι που γίνονται στις μέρες μας είναι συνήθως πόλεμοι συμφερόντων. Η Επανάσταση όμως του 1821, δε μοιάζει μ' αυτούς τους πολέμους, διότι είχε άρωμα πίστewς, απόφαση θανάτου, φρόνημα μαρτυρικό!

Μια χούφτα άνθρωποι, βασανισμένοι, κυρτωμένοι από το ασήκωτο βάρος της τουρκικής σκλαβιάς τετρακοσίων και πλέον ετών, ξεσηκώθηκαν να διώξουν τον θάναυσο κατακτητή, χωρίς να έχουν όπλα και τακτικό στρατό. Μόνα τους όπλα ήταν η καταφυγή τους στο Θεό και την Υπέρμαχο Στρατηγό και η απόφασή τους να πεθάνουν πολεμώντας «για του Χριστού την πίστη την αγία και της πατρίδος την ελευθερία».

Η μεγάλη αυτή ώρα έχει έρθει, η Ελληνική επανάσταση εκρήγνυται! Το ελληνικό έθνος, μολονότι δεν έχει νικήσει ακόμη ούτε μία φορά στο πεδίο της μάχης, έχει εντούτοις κερδίσει τον πόλεμο σ' ένα πεδίο απείρως δυσκολότερο: έχει κρατηθεί ως οντότητα μέσα σ' ένα χωνευτήρι λαών για τέσσερις ολόκληρους αιώνες κι αυτό συνιστά την πρώτη, λαμπρότατη νίκη του πριν τα πολεμικά γεγονότα!

Παρά την ακατάσχετη αιμορραγία και τις αντίξοες περιστάσεις οι Έλληνες, όχι μόνο διατήρησαν τη συνείδηση της εθνικής τους υπόστασης, αλλά συγκέντρωσαν μέσα τους ηθικές και πνευματικέςδυνάμεις ανυπολόγιστες κρατώντας «πάντα ανοιχτά πάντα άγρυπνα τα μάτια της ψυχής τους».

Σε αυτό- και κανείς δεν μπορεί να το αμφισβητήσει- συνέβαλε στο μέγιστο βαθμό η Ορθόδοξη Εκκλησία, η οποία μετά την αποφράδα ημέρα της Άλωσης στα 1453 στάθηκε αληθινή κιβωτός του Έθνους. Συντηρεί σχολεία, θυμίζει στους υπόδουλους την εθνική τους ταυτότητα, υπαγορεύει κοινούς κανόνες ζωής και –κυρίως- μέσα στα κρυφά σχολεία διασώζει την ελληνική γλώσσα, με αποτέλεσμα να διαφυλαχτεί η ενότητα, η αλληλεγγύη και η ελπίδα της λευτεριάς. Συγχρόνως η ψυχή των Ρωμιών θερμαίνεται από τα εθνικο-απελευθερωτικά κηρύγματα των Ελλήνων διανοουμένων, που πολλοί τα υπογράφουν και με το αίμα τους : του Ρήγα Φεραίου, του Αδαμάντιου Κοραή, του Ευγένιου Βούλγαρη και από τις φωτισμένες διδαχές του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού.

Αν και η Οθωμανική βία καταπίεζε σκληρά τους Έλληνες πολλές γενιές γεννήθηκαν και πέθαναν με το όνειρο της ελευθερίας. Αυτό το όνειρο διατράνωναν σε προκήρυξή τους οι Έλληνες της Πελοποννήσου όταν έγραφαν: «Ομοφώνως αποφασίσαμεν όλοι ή να ελευθερωθώμεν ή να αποθάνωμεν. Εστερημένοι από όλα τα δικάιά μας αποφασίσαμεν να λάβωμεν τα άρματα και να ορμήσωμεν κατά του τυράννου».

Η επανάσταση του 1821 υπήρξε μια πανεθνική εξέγερση, ένας πανελλήνιος αγώνας. Από τα ανθοστόλιστα κορφοβούνια μέχρι τα ηλιοφίλητα πελάγη το γένος ανταποκρίθηκε σύσσωμο.

Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης γράφει: «Όταν αποφασίσαμε να κάμουμε την Επανάσταση ως μια βροχή, έπεσε εις όλους μας η επιθυμία της Ελευθερίας μας και όλοι και οι κληρικοί και οι προεστοί και οι καπεταναίοι και οι πεπαιδευμένοι και οι έμποροι, μικροί και μεγάλοι, όλοι εσυμφωνήσαμε εις αυτόν το σκοπό και εκάμαμε την επανάσταση».

Η ελληνική επανάσταση δεν ήταν μια τυχαία εξέγερση που εδραιώθηκε λόγω ευνοϊκών συμπτώσεων, εφόσον μάλιστα καμία από τις μεγάλες δυνάμεις δεν πρόστρεξε από την αρχή για βοήθεια · αντίθετα, την καταδίκασαν ομόφωνα. Ο Έλληνας αδιαφόρησε ολότελα για τη γνώμη των ισχυρών, ως που ανάγκασε τα ευρωπαϊκά έθνη όχι απλά να προσέξουν την υπόθεσή του αλλά και να την συνδράμουν αργότερα ως Φιλέλληνες. Ο Έλληνας ζήτησε το αδύνατο πέρα από κάθε λογική, με πίστη και με πείσμα. Κι έγινε το θαύμα: το αδύνατο έγινε δυνατό.

«Εμείς αν δεν είμεθα τρελοί δεν εκάναμε την επανάσταση» γράφει ο Κολοκοτρώνης και συνεχίζει «Ευτυχώς υπάρχουν ακόμη και τα τρύπια τσαρούχια με τα σκουριασμένα καριοφίλια για να μας εμψυχώνουν. Λίγο είναι αυτό πατριώτες; Κι αν τα δισάκια και τα ταγάρια είναι άδεια, τι πειράζει; Σάμπως τότε ήταν γεμάτα;»

Από τη φλόγα της 25ης Μαρτίου ανάβει μια τεράστια πυρκαγιά από τη Μολδοβλαχία μέχρι την Κρήτη! Το μέγα φως της καταυγάζει όχι μόνο το υπόδουλο γένος των Ελλήνων, αλλά και όλους τους υπόδουλους λαούς εκείνης της εποχής. Το εθνεγερτήριο σάλπισμα "Ελευθερία ή θάνατος" αντηχεί απ' άκρου εις άκρον, εκεί όπου πριν "όλα τα έσκιαζε η φοβέρα και τα πλάκωνε η σκλαβιά". Με το σάλπισμα εκείνο μιλούν τα ιδεώδη ενός ολόκληρου λαού που τρέφεται και γιγαντώνεται από τις ιστορικές του καταβολές.

Η Αγία Λαύρα δίνει το σύνθημα και το Λάβαρο της Επανάστασης γρήγορα σκεπάζει όλη την Πελοπόννησο, την Ανατολική Στερεά αλλά και τη νησιωτική Ελλάδα. Παντού δίνουν το παρόν οι εκλεκτοί της φυλής, άνθρωποι απλοί και καθημερινοί, που κατορθώνουν να ενσαρκώσουν τα ιδανικά της στον πιο ψηλό βαθμό: ο επίσκοπος Παλαιών Πατρών Γερμανός, ο Κολοκοτρώνης, ο Καραϊσκάκης και ο Νικηταράς, ο Γρηγόριος Παπαφλέσσας, ο Διάκος στην Αλαμάνα και ο Ανδρούτσος στο Χάνι της Γραβιάς, ο Καραϊσκάκης στην Αράχοβα, ο Ψαριανός πυρπολητής Κανάρης, ο Ανδρέας Μιαούλης, η Μπουμπουλίνα και η Μαντώ Μαυρογένους και άλλοι γνωστοί και άγνωστοι αγωνιστές γράφουν σελίδες δόξας.

Και μένουν το Αρκάδι και το Κούγκι, άστρα φωτεινά στο στερέωμα της Οικουμένης. Οι Μανιάτες, οι Σουλιώτες και οι Σφακιανοί, οι άξιοι που φύλαξαν αμόλυντες τις φωλιές τους. Την πίστη στη ζωή τα ιδανικά αποδεικνύουν οι ελεύθεροι πολιορκημένοι του Μεσολογγίου. Το Μανιάκι και τα Βασιλικά, το Βαλτέτσι και η Νάουσα, η Χαλκιδική, οι Σέρρες και τα Βοδενά γίνονται βωμοί που μαρτυρούν πως η θέληση ενός λαού είναι ικανή να διδάξει πώς να ζει κανείς λεύτερος. Κι αν η επανάσταση στη Μακεδονία μας δεν έχει ορατά και άμεσα τα αποτελέσματα, όμως είναι καθοριστικής σημασίας αφού απασχολεί μεγάλο αριθμό τουρκικών δυνάμεων κι έτσι εδραιώνεται η Επανάσταση στο Μωριά.

Όταν αργότερα ο αγώνας κινδυνεύει, όχι από τους υπέρτερους αριθμητικά εχθρούς, αλλά από τα δόρατα της διχόνοιας ο Στρατηγός Μακρυγιάννης διδάσκει: «Τούτην την πατρίδα την έχομεν όλοι μαζί. Το λοιπόν δουλέψαμε όλοι μαζί, να την φυλάξομεν και όλοι μαζί. Είμαστε εις το «εμείς» και όχι εις το «εγώ».

Οι Έλληνες απέδειξαν ότι η μεγαλοσύνη στους λαούς δεν μετριέται με το στρέμμα, με της καρδιάς το πύρωμα μετριέται και με το αίμα. Κι αν έτσι μετρηθεί η πατρίδα μας είναι ασύλληπτες οι διαστάσεις της. Ο αγώνας για την εθνική παλιγγενεσία των Ελλήνων είναι η αποθέωση του παράτολμου ηρωισμού αντίθετα προς κάθε λογική πρόβλεψη. Το 21 είναι ένα θαύμα, είναι το ξεκίνημα ενός αγώνα που αψήφησε τους αριθμούς. Η λογική δε μπορεί να αισθανθεί το δημιουργικό μεγαλείο μιας ιερής παραφροσύνης που δεν είναι γέννημα των υπολογισμών αλλά της πίστης... Το ολιγάριθμο γένος των

Ελλήνων έδειξε το μέγα θαύμα στην ανθρωπότητα όταν την 25η Μαρτίου κατέθεσε τη ζωή του ως ενέχυρο της ελευθερίας.

Μπροστά στο θαύμα υποκλίνεσαι και εκστατικά , με τα μάτια πióτερο της ψυχής , βουβά ευγνωμονείς.

Κατά τον Φώτη Κόντογλου, 35.000 Νεομάρτυρες μαρτύρησαν στους χρόνους της Τουρκοκρατίας..

Η Αγία Φιλοθέη, ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός και οι λοιποί Διδάσκαλοι του Γένους καλλιεργούσαν στους κακοπαθημένους ραγιάδες το μαρτυρικό φρόνημα!

Απόφαση θανάτου είχαν και οι Κλέφτες, που ανέβαιναν στα βουνά να πολεμήσουν τους Τούρκους!

Οι Σουλιώτες και οι Σουλιώτισσες έδωσαν πολλά και μεγάλα δείγματα καταφρονήσεως του θανάτου!

Η Φιλική Εταιρία, που προετοίμαζε τους δουλωμένους Έλληνες για το «ποθούμενο», μέσα από τους όρκους των κατηχουμένων καλλιεργούσε και την καταφρόνηση του θανάτου.

Ο ηρωικότερος μαχητής της Επανάστασης στη Μολδοβλαχία, ο Γιωργάκης Ολύμπιος, έλεγε στα παλληκάρια του: «Εμπρός, αδέλφια, ας πεθάνουμε κοιτάζοντας άφοβα τον θάνατο στα μάτια».

Ο μαρτυρικός Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Γρηγόριος ο Ε΄ είπε στους συνοδικούς Αρχιερείς που του πρότειναν να τον κρύψουν: «Ο θάνατός μου θα ωφελήσει περισσότερο παρά η ζωή μου».

Ο επιφανέστερος πολέμαρχος της Επανάστασης, ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, δίδασκε όχι μόνο τη στρατηγική του πολέμου αλλά και την καταφρόνηση του θανάτου. Ταυτόχρονα ενέπνεε και την πίστη στο Θεό και την ευσέβεια. Στα Δερβενάκια αποδεκάτισε τη στρατιά του Δράμαλη. Παρόλο που πολεμούσαν τρία ημερόνυχτα χωρίς να ξαποστάσουν, επειδή ξημέρωνε ημέρα Παρασκευή, είπε ο Γέρος του Μωριά στα παλληκάρια του: «Θα νηστεύουμε όλη την ημέρα με αυστηρή νηστεία, για να ευχαριστήσουμε τον Θεό και την Παναγία που μας χάρισαν τη νίκη».

Η ιστορία σημειώνει για τον Οδυσσέα Ανδρούτσο ότι κλείστηκε στο Χάνι της Γραβιάς χορεύοντας τον χορό «Κάτω στου Βάλτου τα χωριά». Ο χορός εκείνος ήταν ταυτόχρονα γλέντι θανάτου.

Ο Κωνσταντίνος Κανάρης ανέλαβε την επιχείρηση να κάψει τη ναυαρχίδα του Καρά Αλή λέγοντας στον εαυτό του:-Κωνσταντή, θα πεθάνεις!

Ο Μάρκος Μπότσαρης είπε στα παλληκάρια του, πριν ξεψυχήσει, στη μάχη του Κεφαλόβρυσου: «Αδελφοί, εγώ έκανα το χρέος μου προς την Πατρίδα και πεθαίνω ευχαριστημένος».

Αλλά εκεί που η καταφρόνηση του θανάτου ανέβηκε σε ύψη δυσθεώρητα, ήταν το Μεσολόγγι. Για το Μεσολόγγι έγραψε ο Νικόλαος Κασομούλης: «Κανένα δεν έβλεπα να σκύφτη από τα βόλια. Όλοι έτρεχαν εις την φωτιά. Ο πόλεμος είχε καταντήσει εις την ακοήν των ωσάν μία μουσική! Οι ελεύθεροι πολιορκημένοι ήταν αποφασισμένοι να αποθάνουν εκ καρδίας διά την υπέρ Πατρίδος αγάπην, διά τον υπέρ Χριστού έρωτα και διά την ελευθερίαν». Ελάχιστοι επέζησαν. Οι περισσότεροι έπεσαν ηρωικώς μαχόμενοι! Ομολόγησε ο Ιμπραήμ σε συνομιλία του με τον Γάλλο Ναύαρχο Δεριγνύ, δείχνοντας την χιονισμένη κορυφή ενός βουνού:

-Όπως λιώνει εκείνο εκεί το χιόνι κάτω από τον ήλιο, έτσι θα έλιωναν και τα στρατεύματά μας στους βάλτους του Μεσολογγίου, αν οι πολιορκούμενοι είχαν τροφές για τρεις εβδομάδες ακόμη.

Σήμερα, 200 χρόνια περίπου μετά, σ' αυτούς τους νεκρούς εκφράζουμε την ευγνωμοσύνη μας και με όλες τις εκδηλώσεις τιμής προσπαθούμε να αναμοχλεύσουμε την κληρονομιά μας, να συνειδητοποιήσουμε το ιερό μας χρέος. Σήμερα που επαναπαυτήκαμε στη λευτεριά μας και στα αγαθά μας, τα ματωμένα χώματα ας ξυπνήσουν μέσα μας την αίσθηση ενός αλλιώτικου χρέους,

Σήμερα, που καπνοί και φλόγες τυλίγουν κάποια χιλιόμετρα μακριά μας τη γη δίχως να αφήνουν περιθώρια για ηρωισμό, εμείς ας σηκώσουμε ψηλά τα μπαϊράκια μας. Είναι καιρός να θυμίσουμε στον εαυτό μας και στη νέα γενιά ότι είμαστε παιδιά όλων εκείνων των επώνυμων και ανώνυμων αγωνιστών του '21.

Τα μεγάλα κατορθώματα καταγράφονται για να γίνονται φώτα για καινούριες αυγές, για να αναβαπτίζομαστε στα νάματά τους και να στοχαζόμαστε τι είχαμε, τι χάσαμε, τι μας πρέπει. Για να μην αναγκαστούμε να ξαναζήσουμε την ιστορία που ξεχάσαμε...

Θαυμάζουμε την αντοχή των αγωνιστών του '21, στην κακοπάθεια, την αυταπάρνηση και το μαρτυρικό φρόνημά τους! Κατανοούμε ότι όλα τα ωραία και τα μεγάλα γίνονται με κόπους και με θυσίες! Κι έτσι τιμούμε αληθινά τους αγωνιστές του 1821, που θυσιάστηκαν για να ζούμε εμείς σήμερα ελεύθεροι.

Το μήνυμα λοιπόν της 25ης Μαρτίου που πρέπει να διαφυλάξουμε ως κόρη οφθαλμού είναι σαφές, επίκαιρο και διαχρονικό: χτίζουμε το παρόν και σχεδιάζουμε το μέλλον ακουμπώντας στο παρελθόν.

Τα χρώματα της ελληνικής γης, που ελεύθεροι εμείς πατάμε, ζυμώθηκαν με τα αίματα και σπάρθηκαν με τα οστά ενός εκατομμυρίου Ελλήνων αγωνιστών. Δίκαια λοιπόν ο ποιητής Βασίλειος Ρώτας έγραψε:

Διαβάτη, στάσου προσοχή

δω χάμω κείτονται νεκροί

που δεν επρόδωσαν ποτέ,

ποτέ δεν είπαν ψέματα,

τύραννο δεν προσκύνησαν.

Διαβάτη, στάσου προσοχή

και μ' άξιο νου, μελέτα τους,

τι αν χείρεσαι τ' ωραίο φως

κι αν όλο θάρρος περπατάς

κι αν σ' αγαπάνε κι αγαπάς

κι ό,τι καλό 'χεις στη ζωή

στο χάρισαν τούτ' οι νεκροί.

Διαβάτη, στάσου προσοχή

και μ' άξιο νου, μελέτα τους.

Η ελληνική ψυχή δε ζει και δεν είναι δυνατόν να ζήσει ποτέ σκλαβωμένη.

Ας το πούμε κι εμείς μαζί με τον γέρο του Μωριά κι ας το πιστέψουμε... «Σε μας μένει να ισιάξουμε και να στολίσουμε τον τόπο με θεμέλια της πολιτείας, την ομόνοια, τη θρησκεία και την φρόνιμονελευθερίαν» και ας το φωνάξουμε για να το ακούσουμε μαζί με τον Αδαμάντιο Κοραή το «Δράξασθε παιδείας...»

«Θέλει αρετή και τόλμη η ελευθερία» κι η χώρα που τη γέννησε και την ανέστησε οφείλει να τη διαφυλάξει αιώνια. Η ψυχή του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη πλανιέται ολοζώντανα ανάμεσα μας ψιθυρίζο-

ντας: «...και μην ξεχνάς γιε μου πως εμείς ξοφλήσαμε πια. Ως εδώ ήταν. Τώρα η πολύπαθη Ρωμισούνη στηρίζει την ύπαρξη της στη λεβεντιά σας.»

Αθάνατοι ήρωες, σας ευχαριστούμε και σας ευγνωμονούμε για τη μεγάλη θυσία σας!

Τιμή και δόξα στην αδούλωτη Ελληνική ψυχή!

Τιμή και δόξα στους αθάνατους νεκρούς του 1821!

Τιμή και ευγνωμοσύνη και σε όλους εσάς τους αφανείς ήρωες

που δεν κατέγραψε η ιστορία, σε σας που τα δώσατε όλα

χωρίς να πάρετε τίποτε...

Ζήτω η 25η Μαρτίου 1821.